

Mỹ và Nhật lên kế hoạch bố trí tên lửa bảo vệ Đài Loan

BBC News

25/11/2024



Nguồn hình ảnh, Getty Images/BBC

Thứ trưởng Ngoại giao Nga Andrei Rudenko nói với hãng thông tấn nhà nước TASS vào hôm 24/11 rằng Mỹ đang lợi dụng Đài Loan để kích động một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng ở châu Á. Cùng ngày, có thông tin Mỹ và Nhật đang lên kế hoạch chung nhằm bảo vệ Đài Loan.

"Chúng tôi thấy Washington đang vi phạm nguyên tắc 'Một Trung Quốc' mà họ công nhận qua việc tăng cường các mối tương tác quân sự-chính trị với Đài Bắc dưới chiêu bài duy trì 'nguyên trạng' và gia tăng cung cấp vũ khí," ông Rudenko nói với hãng thông tấn Tass.

Theo ông, việc Mỹ “can thiệp rõ ràng” như vậy vào các vấn đề khu vực là nhằm khiêu khích Trung Quốc và tạo ra một cuộc khủng hoảng ở châu Á để “phục vụ mục đích ích kỷ” của Mỹ. Ông cũng nhấn mạnh sự ủng hộ của Nga đối với lập trường của Trung Quốc về Đài Loan.

Tuy nhiên, Tass không đề cập cụ thể tới những "mối tương tác quân sự-chính trị" mà ông Rudenko nhắc tới.

Cũng vào ngày 24/11, hãng tin Kyodo đưa tin rằng Nhật Bản và Mỹ đang đặt mục tiêu lên một kế hoạch quân sự chung, bao gồm việc triển khai tên lửa trong trường hợp khẩn cấp tại Đài Loan. Kế hoạch này dự kiến sẽ được hoàn thành vào tháng sau.

Theo đó, Mỹ sẽ thiết lập các căn cứ tạm thời dọc theo chuỗi đảo Nansei phía tây nam của Nhật Bản và ở Philippines để có thể triển khai các đơn vị tên lửa trong trường hợp xảy ra tình huống khẩn cấp ở Đài Loan, hãng tin Kyodo dẫn thông tin từ các nguồn tin quen thuộc với quan hệ Nhật-Mỹ.

Lực lượng Duyên hải (MLR) thuộc Thủy quân lục chiến Mỹ, lực lượng sở hữu hỏa tiễn HIMARS và các vũ khí khác, sẽ được triển khai đến quần đảo Nansei. Trong khi đó, Mỹ sẽ triển khai Lực lượng Đa nhiệm (MDTF) tới Philippines. MDTF là lực lượng được huấn luyện để hoạt động trong nhiều môi trường khác nhau, bao gồm vũ trụ, trên không, trên mặt đất, trên biển, không gian mạng...

Vào tháng Chín, Tổng thống Mỹ Joe Biden đã phê duyệt gói hỗ trợ quân sự trị giá 567 triệu USD cho Đài Loan.

Thời điểm đó, Nga đã phản ứng bằng cách khẳng định đứng về phía Trung Quốc trong các vấn đề châu Á, bao gồm việc chỉ trích động thái của Mỹ là nhằm mở rộng ảnh hưởng và là "nỗ lực có chủ đích" làm gia tăng căng thẳng xung quanh vấn đề Đài Loan.

Câu hỏi hiện tại là cách Tổng thống đắc cử Donald Trump, người nổi tiếng với chủ nghĩa cô lập và từng đòi Đài Loan trả tiền để được Mỹ bảo vệ, sẽ có cách tiếp cận như thế nào tới chủ quyền hòn đảo sau khi nhậm chức vào đầu năm sau.

Trump 2.0 trong tương quan Mỹ-Trung-Đài Loan

Các nhà phân tích tại Mỹ đang tìm kiếm dấu hiệu về cách mà chính quyền tương lai của ông Trump sẽ định hình chính sách đối với Đài Loan, với một số ý kiến trái chiều.

Trong khi một số người cho rằng ông Trump có thể sử dụng hòn đảo tự trị này như một lá bài để tìm kiếm những biện pháp nhượng bộ kinh tế từ Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, số khác đánh giá rằng một thỏa hiệp với Bắc Kinh về các vấn đề Đài Loan có thể tạo ra sự phản kháng chính trị mạnh mẽ mà ông Trump sẽ không muốn gặp phải.

Theo ông Chu Chí Quần, Giám đốc Viện Trung Quốc tại Đại học Bucknell ở Pennsylvania, vấn đề Đài Loan luôn vô cùng phức tạp và không bao giờ là một vấn đề đơn lẻ mà luôn là một phần trong chính sách của Mỹ đối với Trung Quốc.

“Rất khó, gần như không thể, tách biệt vấn đề Đài Loan ra khỏi những vấn đề chiến lược, quân sự và kinh tế khác,” báo *South China Morning Post* dẫn lời ông Chu nói trong một sự kiện do Viện Nghiên cứu Quan hệ Mỹ - Trung có trụ sở ở Washington tổ chức.

Ông nhắc tới việc Bắc Kinh đã nhiều lần mô tả Đài Loan là lợi ích cốt lõi của Trung Quốc, còn Mỹ thì không làm như vậy. Do đó, ông Chu nhận định rằng Trung Quốc có thể khai thác điểm này.

“Nếu Trung Quốc có thể thỏa mãn những mối bận tâm lớn về kinh tế của ông ấy [Trump]... có thể họ sẽ kiếm được một thỏa thuận,” ông nêu.

Dù vậy, có ý kiến cho rằng việc nhượng bộ vấn đề Đài Loan có thể khiến ông Trump phải đối mặt với những phản đối chính trị ngay tại Mỹ.

Cũng trong sự kiện nói trên, ông Robert Sutter từ Đại học George Washington tin rằng một thỏa thuận về Đài Loan sẽ khó xảy ra dưới thời chính quyền mới.

Theo ông, một thỏa thuận với Trung Quốc về Đài Loan khó có thể được coi là một chiến thắng cho ông Trump. Ông cho rằng một số nghị sĩ Cộng hòa sẽ phản đối ông Trump.



Nguồn hình ảnh, Getty Images/BBC

Chụp lại hình ảnh, Ông Marco Rubio (trái), người được chọn làm ngoại trưởng, và ông Mike Waltz, người được chọn làm cố vấn an ninh quốc gia

Nhân sự chính quyền mới do ông Trump lựa chọn, đặc biệt là ông Marco Rubio và ông Mike Waltz, được đánh giá là có lập trường cứng rắn đối với Trung Quốc và có thể tác động tới quan điểm chính sách của ông Trump trong vấn đề Đài Loan.

Một số người khác có thái độ cứng rắn với Trung Quốc và từng thuộc chính quyền ông Trump là ông Mike Pompeo (cựu ngoại trưởng), ông Robert O'Brien (cố vấn an ninh quốc gia) và ông Elbridge Colby (cựu phó trợ lý bộ trưởng quốc phòng).

Đối với nhóm này, ưu tiên không phải là bảo vệ Đài Loan mà là đảm bảo rằng Mỹ duy trì vị thế “cửa trên” so với Trung Quốc, theo bài viết ngày 18/11 trên *The Diplomat*.

Phe này của MAGA (Phong trào Làm cho nước Mỹ vĩ đại trở lại) từ lâu đã nhắc tới sự cần thiết cho một “nỗ lực của cả một thế hệ” để chuẩn bị cho một cuộc chiến với Trung Quốc, nhằm ngăn chặn Bắc Kinh nắm thế bá vương ở châu Á, bài viết này nêu.

Theo bài viết vào tháng 11/2023 trên *The Guardian*, tình báo Mỹ tin rằng ông Tập đã chỉ đạo cho Quân Giải phóng Nhân dân Trung Hoa chuẩn bị “đạt trình độ sẵn sàng xâm lăng Đài Loan vào năm 2027” nhưng chưa có lịch trình cụ thể cho sự kiện giả định này.

Hiện tại, Trung Quốc được cho là sẽ không có hành động thực chất để kích hoạt một cuộc xung đột lớn ở eo biển Đài Loan.

Yếu tố được đánh giá là sẽ khiến gia tăng xung đột giữa Mỹ và Trung Quốc là việc những lợi ích quân sự, dân tộc chủ nghĩa của phong trào MAGA có thể khơi mào một cuộc chiến tranh ủy nhiệm giữa Đài Bắc và Bắc Kinh - có thể như một biện pháp cuối cùng - nhằm làm suy yếu Trung Quốc.

Những động thái gần đây - như việc ông Elon Musk, một đồng minh thân cận của Trump, kêu gọi các nhà cung cấp của mình ở Đài Loan rời nhà máy ra nước ngoài và việc Đài Loan thúc giục các doanh nghiệp của mình di dời nhà máy khỏi Trung Quốc - được đánh giá là những chỉ báo cho thấy hòn đảo đang ngày càng tách xa khỏi Trung Quốc.

Khi sự phụ thuộc lẫn nhau về kinh tế giảm đi, bối cảnh địa chính trị đang thay đổi theo cách có thể nói là khiến việc bắt đầu một cuộc xung đột ít tốn kém hơn đối với cả Trung Quốc và Mỹ, theo *The Diplomat*.

Trong bối cảnh này, Trung Quốc tin rằng Mỹ, bằng việc tìm cách di dời các doanh nghiệp của Mỹ và của đồng minh ra khỏi Trung Quốc, đang tìm cách thiết lập một viễn cảnh ít tốn kém hơn cho Mỹ khi một cuộc xung đột nổ ra.

Theo một bài viết trên *Financial Times* vào tháng 6/2024, ông Tập Cận Bình từng cáo buộc Mỹ đang cố gắng khiến Trung Quốc xâm lược Đài Loan khi ông Tập có cuộc gặp với Chủ tịch Ủy ban Châu Âu Ursula von der Leyen vào tháng 4/2023.

Ông Tập khẳng định mình sẽ không mắc mưu.

<https://www.bbc.com/vietnamese/articles/ckgvx7nxxnk3o>